

गोखले शैक्षणिक संस्थेचे भाऊसाहेब वर्तक पदवी महाविद्यालय (बोरीवली पश्चिम)

प्रथम वर्ष कला / नागरी

विषय-मराठी

द्वितीय सत्रांत परीक्षा

GES/SBV/EXAM/SEMESTER /APR २०२५

सूचना : सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

वेळ : १ तास

गुण : ३०

०५/०४/२०२५

प्रश्न १. मुद्रित माध्यमे म्हणजे काय? मुद्रित माध्यमांसाठीची लेखन कौशल्यांची गरज लिहा. [१० गुण]

किंवा

प्रश्न १. बातमी लेखन म्हणजे काय ते सांगून बातमी लेखनाचे घटक लिहा.

प्रश्न २. स्तंभलेखन म्हणजे काय सांगून आणि प्रकार सविस्तर लिहा.

[१० गुण]

किंवा

प्रश्न २. जाहिरात लेखन म्हणजे काय ते सांगून जाहिरात लेखनाची उद्दिष्टे सविस्तर सांगा.

प्रश्न ३. खालीलपैकी कोणतेही १० प्रश्न सोडवा.

[१० गुण]

१. जाहिरात कोणत्या उद्देशाने केली जाते ?

अ) वस्तूचा खप वाढविणे ब) मनोरंजन करणे क) जाहिरात करणे ड) संशोधनासाठी

२. यापैकी कोणते मराठी वृत्तपत्र नाही?

अ) लोकसत्ता ब) लोकमत क) टाईम्स ऑफ इंडिया ड) महाराष्ट्र टाईम्स

३. 'पत्रके; कोणत्या प्रकारची असतात ?

अ) शैक्षणिक ब) यापैकी सर्व क) वैज्ञानिक ड) कार्यालयीन

४. जाहिरात खालीलपैकी कोणत्या माध्यमांमध्ये असते?

अ) मोबाईल ब) यापैकी सर्व क) दूरदर्शन ड) रेडीओ

५. यापैकी कोणते मराठी वृत्तपत्र नाही?

अ) लोकसत्ता ब) लोकमत क) टाईम्स ऑफ इंडिया ड) महाराष्ट्र टाईम्स

६. "वादळामुळे सर्व झाडे रस्त्यावर कोसळली" ही कोणत्या प्रकारची बातमी आहे?

अ) अपघाताची ब) नैसर्गिक आपत्तीची क) युद्धाची ड) मनोरंजनाची

७. नवीन तंत्रज्ञानांचा उपयोग मुद्रित माध्यमांत कसा होतो?

अ) ऑनलाईन प्रकाशनासाठी ब) माहिती अद्यावत करण्यासाठी क) वेळ वाचवण्यासाठी ड) सर्व पर्याय बरोबर

८. खालीलपैकी कोणते मुद्रित माध्यमांचे वैशिष्ट्ये नाही?

अ) स्थायित्व ब) पृष्ठसंख्या क) विश्वनियता ड) उपलब्धता

९. मासिकांमध्ये कोणत्या प्रकारचे लेख असतात ?

अ) तज्ञांच्या मुलाखती ब) फिचर लेख क) कथा-कथन ड) यापैकी सर्व

१०. मुद्रित माध्यमांच्या मर्यादा कोणत्या ?

अ) पर्यावरणी न्हास ब) जागा व्यापणे क) सर्व पर्याय बरोबर ड) अद्यावत नसणे

११. “फक्त आजच! ५०% सूट!” असे वाक्य कुठे असते?

अ) मासिकांमध्ये ब) पुस्तकांमध्ये क) जाहिरातींमध्ये ड) पत्रकांमध्ये

१२. बातमीची भाषा कशी असावी?

अ) क्लिष्ट ब) सोपी आणि सरळ क) अलंकारिक ड) पूर्वग्रहदूषित

विषय : हिंदी

द्वितीय सत्रांत परीक्षा

अंक: 30.

समय : 1 घंटे

५/०४/२०२५

निम्नलिखित तीन में से किन्हीं दो प्रश्नों के उत्तर लिखिए

30

1. लेखन कौशल के भेद और विशेषताओं को विस्तार से समझाइए।
2. भाषण कौशल का अर्थ और स्वरूप विस्तार से समझाते हुए श्रवण कौशल की उपयोगिता विस्तार में लिखिए।
3. वाचन कौशल का अर्थ स्वरूप और इसके प्रमुख लाभों का वर्णन करें।

GES/SBVC/EXAM/APRIL2024

SEMESTER: II

SUBJECT: PAPER I – POLITICAL SCIENCE

CLASS: FYBA

DATE: 07/04/2025

TIME: 7:30 to 9:30

MARKS: 60

Note:

- Attempt any 4 out of 6
- Each questions carry 15 Marks

Q.1. Examine the causes of regional disparities in India.

प्रश्न १. भारतातील प्रादेशिक असमानतेची कारणे तपासा.

Q.2. What are the role and features of political parties in India?

प्रश्न २. भारतातील राजकीय पक्षांची भूमिका आणि वैशिष्ट्ये काय आहेत?

Q.3. What are the positive and negative roles of Caste in India?

प्रश्न ३. भारतातील जातींच्या सकारात्मक आणि नकारात्मक भूमिका काय आहेत?

Q.4. What are the causes of low participation of women in politics? Suggest the measures to overcome it.

प्रश्न ४. राजकारणात महिलांच्या कमी सहभागाची कारणे कोणती आहेत? त्यावर मात करण्यासाठी उपाययोजना सुचवा.

Q.5. Discuss on the recent trends in India's Electoral Politics.

प्रश्न ५. भारतातील निवडणूक राजकारणातील अलीकडील ट्रेडवर चर्चा करा.

Q.6. Write short notes on Any 3

- a) Criteria for being a National Party
- b) Recommendation of Mandal Commission.
- c) Women Reservation Act 2023
- d) Election Commission of India

- अ) राष्ट्रीय पक्ष असण्याचे निकष
- ब) मंडल आयोगाची शिफारस.
- क) महिला आरक्षण कायदा २०२३
- ड) भारतीय निवडणूक आयोग.

GES/SBVC/ Exam – APRIL-2025
Sub : Fundamental Sociology

Semi – II
F. Y. B. A.

Marks : 60

Date : 07/04/25
Time : 7:30 to 9:30

Note : (i) Solve any Four Question.
(ii) All Question are Equal Marks.

-
Q. 1) Discuss the various types of Social Stratification.	15
Q. 2) Analysis the meaning and forms of Social Control.	15
Q. 3) Examine the white collar crime and corporate crime.	15
Q. 4) Write a note on Environmental crime.	15
Q. 5) Explain in detail the concept of Social Interaction.	15
Q. 6) Explain the Social Process of Social Interaction.	15
-

-
प्र. 1) सामाजिक स्तरीकरणाच्या विविध प्रकाराचे सविस्तरपणे विश्लेषण करा.	15
प्र. 2) सामाजिक नियंत्रणाचा अर्थ आणि प्रकाराचे विश्लेषण करा.	15
प्र. 3) पांढरपेशा गुन्हेगारी आणि संघटित गुन्हेगारी यांचे परिक्षण करा.	15
प्र. 4) पर्यावरण विषयक गुन्हेगारीवर सविस्तरपणे स्पष्टीकरण करा.	15
प्र. 5) सामाजिक आंतरक्रिया ही संकल्पना सविस्तरपणे स्पष्ट करा.	15
प्र. 6) सामाजिक आंतरक्रियेमधील सामाजिक प्रक्रियेचे स्पष्टीकरण करा.	15
-

GES/SBVC/ 2nd Semester Exam
Subject –Microeconomics-II
Time- : 07:30 AM to 09:30 AM

Class-F.Y.B.A.
Date- 07 /04/2025
Marks-60

Note: 1. Attempt **any four** questions out of six
2. Each question carries equal marks. (15 marks each)

Q.1. Attempt the following questions. (15)

- A) Explain the law of returns to scale with suitable diagrams.
- B) Explain the properties of isoquant with suitable diagrams.

Q.2. Attempt the following questions. (15)

- A) What is money cost and real cost?
- B) Explain the concepts of TR, AR, MR.

Q.3. Attempt the following questions. (15)

- A) Explain the Ricardian theory of Rent.
- B) Discuss the modern theory of wages.

Q.4. Attempt the following questions. (15)

- A) Elaborate the features of perfect competition .
- B) Explain the long-run equilibrium of a firm under monopoly.

Q.5. Attempt the following questions. (15)

- A) Discuss the concept of Producer's equilibrium.
- B) What is the social cost and private cost?

Q.6. Attempt the following questions. (15)

- A) Explain classical theory of interest
- B) Explain the features of the oligopoly market.

*****mbk-1*****

GES/SBVC/REG/EXAM/APRIL/ 2025

SEMESTER-II

CLASS-FYBA

PAPER-POLITICAL VALUES & IDEOLOGIES

DATE-08/04/2025

TIME-7.30-8.30 am

MARKS-30

NOTE-1) Attempt any 2 out of 3 questions.

2) Each question carries 15 marks.

Q.1) Define Rights and examine in detail classification of Rights. (15)

Q.1) अधिकारांची व्याख्या करा आणि अधिकारांचे तपशीलवार वर्गीकरण तपासा.

Q.2) Examine the main principles of Marxism. (15)

Q.2) मार्क्सवादाची मुख्य तत्वे तपासून घ्या.

Q.3) Write Short Notes on :(Any 3) (15)

a) Three Generation of Rights.

अ) हक्कांची तीन पिढी.

b) Types of Liberty.

ब) स्वातंत्र्याचे प्रकार.

c) Second Wave Feminism.

क) दुसरी लाट स्त्रीवाद.

d) Dimensions of Equality.

ड) समानतेची परिमाणे.

e) Third Wave Feminism.

ई) तिसरी लाट स्त्रीवाद.

GES/SBVC/EXAM/REG/APRIL-2025

SEMESTER-II

SUBJECT: SELF AND SOCIALIZATION

CLASS: F.Y.B.A

DATE: 08/04/2025

TIME: 7:30 am-8:30 am

MARKS: 30

NOTE: Attempt any two questions out of three.

Each question carries equal marks (15 marks each)

Q.1. Describe G.H. Mead's stages of development and their significance in the socialization process. 15

Q.2. Discuss the various agencies of socialization. 15

Q.3. Write Short note (Any Two) 15

- a. Features of Socialization
- b. Theory of Looking Glass Self
- c. Gender Socialization
- d. Re-socialization

टीप: तीनपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

प्रत्येक प्रश्नाला समान गुण आहेत (प्रत्येकी 15 गुण).

प्र. १. जी.एच. मीडचे विकासाचे टप्पे आणि समाजीकरण प्रक्रियेत त्यांचे महत्त्व. 15

प्र. २. समाजीकरणाच्या विविध एजन्सींवर चर्चा करा. 15

प्र. ३. टीप लिहा: (कोणत्याही दोन) 15

अ. समाजीकरणाची वैशिष्ट्ये

ब. ग्लास स्वतः चे सिद्धांत

क. लिंग समाजीकरण

ड. पुन्हा-समाजीकरण

GES/SBVC/REG/EXAM/APRIL-2025

SEMESTER-II

SUBJECT: Basic Concept in Economics-II

CLASS: FYBA

DATE: 08 / 04 / 2025 TIME: 07:30 am to 08:30 am

MARKS: 30

Note: 1. Attempt any TWO Questions.

2. Figures to the right indicate maximum marks.

Q.1. Attempt Any 'Two' Question of the following.

Marks 15

A) Explain the Significance of opportunity cost in decision making.

अ) निर्णय घेण्यामध्ये संधी खर्चाचे महत्त्व स्पष्ट करा.

B) Explain the Inflation and unemployment trade-off.

ब) महागाई आणि बेरोजगारी यांच्यातील तडजोड स्पष्ट करा.

C) Explain the organization of economic activities through markets and its benefits.

क) बाजारपेठेद्वारे आर्थिक क्रियाकलापांचे आयोजन आणि त्याचे फायदे स्पष्ट करा.

Q.2. Attempt Any 'Two' question of the following.

Marks 15

A) Discuss the concept of Business cycle.

अ) व्यवसाय चक्राच्या संकल्पनेची चर्चा करा.

B) Discuss the concept of Inflation.

ब) महागाईच्या संकल्पनेची चर्चा करा.

C) Discuss the concepts of GDP, NDP, GNP and NNP.

क) GDP, NDP, GNP आणि NNP या संकल्पनांची चर्चा करा.

Q.3. Short Notes (Attempt Any 'Two' of the following)

Marks 15

A) Role of government in improving market outcomes

अ) बाजारातील निकाल सुधारण्यात सरकारची भूमिका

B) Growth in quantity of money and inflation

ब) पैशाच्या प्रमाणात वाढ आणि महागाई

C) Balance of Payment

क) देयक संतुलन

D) Employment and Full Employment.

ड) रोजगार आणि पूर्ण रोजगार.

Q.1 Answer the following question. (15)

1) Describe the nature & scope of Population Geography.

OR

2) Discuss the relationship between population geography & other subject.

Q.2 Answer the following question. (15)

1) Explain the Demographic Transition Model.

OR

2) Describe the causes & effects of Population Growth.

Q.3 Answer the following question. (15)

1) Explain the causes & effects of Migration.

OR

2) Discuss the recent trends of International Migration of population.

Q.4 Answer the following question. (15)

1) Explain the growth & distribution of population in India.

OR

2) Describe the major issues of population in India.

GES/SBVC/EXAM/REG/MAR-2025.
SUBJECT: Psychology-I
DATE: 09/04/2025
TIME: 7:30 A.M to 9:30 A.M.

SEMESTER II
CLASS: F.Y.B.A
MARKS:60

Note:

1. All Questions are compulsory.

Q.1 Fill in the Blanks

12 marks

1. What type of amnesia do you have when you cannot remember things that happened before a traumatic accident?
a) Retrograde b) Psychotic amnesia c) Anterograde amnesia d) Infantile amnesia
2. Multiple choice questions typically rely on
a) Recognition b) Rehearsal c) Recall d) Relearning
3. Information enters into the short-term memory through a process known as
a) Recency effect b) Selective attention c) Primacy effect d) Repetition
4. is the detection of a physical stimulus from the environment and made possible by the activation of specific receptor cells.
a) Perception b) Adaptation c) Sensation d) Sublimation
5. is the process of converting outside stimuli into neural activity.
a) Sensation b) Transduction c) Synesthesia d) Translation
6. is the lowest level of stimulus that a person can consciously detect 50 percent of the time the stimulation is present.
a) Absolute threshold b) Habituation c) Sensory adaptation d) Just noticeable difference
7. is the stable and unique way in which people think, feel, and behave.
a) Character b) Personality c) Quality d) Trait
8. According to Freud, the awakening of sexual curiosity and interest in the genitals is in the beginning of
a) Oral stage b) Anal stage c) Phallic stage d) Latency stage
9. According to Rogers, what is the striving to fulfill innate capabilities and needs called?
a) Functioning fully b) Self-actualizing tendency c) Real self d) Self-concept
10. Personality assessments that present ambiguous stimuli are called
a) Objective tests b) Projective tests c) Structured tests d) Unstructured tests
11. If a person does a task to receive something externally, it is known as
a) Intrinsic motivation b) Extrinsic motivation
b) c) Instinctual motivation d) Drive reduction motivation
12. People high in the need for want to be liked by others.
a) Achievement b) Affiliation c) Power d) Emotion

Q.2 Attempt any one out of two.

12 marks

1. Explain in brief about the Information Processing Model of memory.
2. Explain long term memory.

Q.3 Attempt any one out of two.

12 marks

1. What is sensation? Write about transduction, synesthesia and sensory adaptation.
2. Explain the gestalt principles that account for common perceptual experiences.

Q.4 Attempt any three out of five

12 marks

1. Define personality. Explain the structure of mind and divisions of personality according to Freud's psychodynamic perspective.
2. What are defense mechanisms? Write down any four defense mechanism with relevant examples.
3. Explain Carl Roger's humanistic view of personality.
4. Write about the Big Five Factor (OCEAN) model of personality.
5. State the different methods used for personality assessments and write their advantages and disadvantages.

Q.5 Attempt any three out of five.

12 marks

1. Define motivation. State types of motivation with examples.
2. What are the early approaches to motivation? State two theories.
3. Write about Maslow's hierarchy of needs.
4. What is emotion? Describe three elements of emotion.
5. Write a short note on facial feedback hypothesis.

सूचना:

1. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

प्र.१: रिकाम्या जागा भरा.

(12 गुण)

१) जर तुम्हाला अपघाताच्या आधी घडलेल्या गोष्टी आठवत नसतील, तर तो कोणत्या प्रकारचा स्मृतिभ्रंश आहे?

- a) रेट्रोग्रेड स्मृतिभ्रंश b) मानसिक स्मृतिभ्रंश c) ऍन्ट्रोग्रेड स्मृतिभ्रंश d) शैशव स्मृतिभ्रंश

२) बहुपर्यायी प्रश्न साधारणतः कोणत्या प्रक्रियेवर अवलंबून असतात?

- a) ओळख (Recognition) b) पुनरावृत्ती (Rehearsal)
c) स्मरण (Recall) d) पुनश्च शिकणे (Relearning)

३) माहिती लघुकाळी स्मृतीत कोणत्या प्रक्रियेमुळे जाते?

- a) पुनरावृत्ती प्रभाव (Recency Effect) b) निवडक लक्ष (Selective Attention)
c) प्राथमिक प्रभाव (Primacy Effect) d) पुनरावृत्ती (Repetition)

४) ही एक शारीरिक उद्दीपनाची जाणीव असून ती विशिष्ट रिसेप्टर पेशींच्या सक्रियतेमुळे शक्य होते.

- a) प्रतिमा ग्रहण (Perception) b) अनुकूलन (Adaptation)
c) संवेदना (Sensation) d) उन्नयन (Sublimation)

५) बाह्य उद्दीपनाचे न्युरल क्रियेत रूपांतर होण्याच्या प्रक्रियेस म्हणतात.

- a) संवेदना (Sensation) b) ट्रान्सडक्शन (Transduction)
c) सिनेस्थेशिया (Synesthesia) d) भाषांतर (Translation)

६) व्यक्ती ५०% वेळेस जाणीवपूर्वक ओळखू शकणाऱ्या न्यूनतम उद्दीपन पातळीस म्हणतात.

- a) परिपूर्ण उंबरठा (Absolute Threshold) b) सवयीकरण (Habituation)
c) संवेदनशील अनुकूलन (Sensory Adaptation) d) सूक्ष्म फरक (Just Noticeable Difference)

७) म्हणजे व्यक्ती विचार, भावना व वर्तन यांचा स्थिर आणि वैशिष्ट्यपूर्ण पद्धतीने केलेला अभिव्यक्ती.

प्र.३: कोणताही एक प्रश्न लिहा.

(12 गुण)

- १) संवेदना (Sensation) म्हणजे काय? ट्रान्सडक्शन, सिनेस्थेशिया आणि संवेदनशील अनुकूलन याबद्दल लिहा.
- २) गेस्टाल्ट सिद्धांतांच्या मदतीने सामान्य ग्रहण अनुभव स्पष्ट करा.

प्र.४: पाचपैकी कोणतेही तीन प्रश्न लिहा.

(12 गुण)

- १) व्यक्तिमत्त्व म्हणजे काय? फ्रॉईडच्या मानसशास्त्रीय दृष्टिकोनानुसार मनाची संरचना आणि विभाजन स्पष्ट करा.
- २) बचाव यंत्रणा (defense mechanisms) म्हणजे काय? चार प्रकारे उदाहरणांसह स्पष्ट करा.
- ३) कार्ल रॉजर्सच्या मानवतावादी व्यक्तिमत्त्व दृष्टिकोनाविषयी लिहा.
- ४) बिग फायव्ह फॅक्टर (OCEAN) मॉडेल विषयी लिहा.
- ५) व्यक्तिमत्त्व मूल्यमापनाच्या विविध पद्धती आणि त्यांचे फायदे व तोटे स्पष्ट करा.

प्र.५: पाचपैकी कोणतेही तीन प्रश्न लिहा.

(12 गुण)

- १) प्रेरणा म्हणजे काय? प्रेरणेचे प्रकार उदाहरणांसहित स्पष्ट करा.
- २) प्रेरणेच्या सुरुवातीच्या दृष्टिकोनांचा उल्लेख करा व दोन सिद्धांत स्पष्ट करा.
- ३) मास्लोच्या गरजांची श्रेणी लिहा.
- ४) भावना म्हणजे काय? भावना निर्माण होण्याच्या तीन घटकांविषयी लिहा.
- ५) चेहऱ्यावरील अभिप्राय परिकल्पनेवर संक्षिप्त टिपण द्या.

GES/SBVC/REG/EXAM/APRIL-2025

SUBJECT: Rural Marketing CRM

DATE: 04/04/2025 TIME: 07:30 am to 08:30 am

SEMESTER-II

CLASS: FYBA

MARKS: 30

Note: 1. Attempt any TWO Questions.

2. Figures to the right indicate maximum marks.

Q.1. Attempt Any 'Two' Question of the following.

Marks 15

- A) Explain the characteristics of the rural marketing.
- B) Explain the Market segmentation in rural areas
- C) Explain the Problem of Rural Marketing and Remedies.

प्रश्न १. खालीलपैकी कोणताही 'दोन' प्रश्न सोडवा.

गुण १५

अ) ग्रामीण विपणनाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

ब) ग्रामीण भागातील बाजार विभाजन स्पष्ट करा

क) ग्रामीण विपणनाची समस्या आणि उपाय स्पष्ट करा.

Q.2. Attempt Any 'Two' question of the following.

Marks 15

- A) Discuss the Product, Price strategies for rural marketing.
- B) Discuss the Commission on Agriculture Costs and Prices (CACP).
- C) Discuss the National Agriculture Co-operative Marketing Federation (NAFED).

प्रश्न २. खालीलपैकी कोणताही 'दोन' प्रश्न सोडवा.

गुण १५

अ) ग्रामीण विपणनासाठी उत्पादन, किंमत धोरणांची चर्चा करा.

ब) कृषी खर्च आणि किंमती आयोग (CACP) ची चर्चा करा.

क) राष्ट्रीय कृषी सहकारी विपणन महासंघ (NAFED) ची चर्चा करा.

Q.3. Short Notes (Attempt Any 'Two' of the following)

Marks 15

- A) Nature of Agricultural Marketing.
- B) Significance of rural marketing.
- C) Food Corporation of India (FCI)
- D) APMC (Agriculture Price & Marketing Council).

प्रश्न ३. लघु टीपा (खालीलपैकी कोणताही 'दोन' प्रश्न सोडवा)

गुण १५

अ) कृषी विपणनाचे स्वरूप.

ब) ग्रामीण विपणनाचे महत्त्व.

क) भारतीय अन्न महामंडळ (FCI)

ड) APMC (कृषी किंमत आणि विपणन परिषद).

NOTE-1) Attempt any 2 out of the 3 questions.

2) Each question carries 15 marks.

Q.1) Examine the growing impact of the Digital Media on Elections. (15)

Q.1) डिजिटल माध्यमांचा निवडणुकांवर वाढता प्रभाव तपासा.

Q.2) What is Political Marketing? And examine its impact on Elections. (15)

Q.2) पॉलिटिकल मार्केटिंग म्हणजे काय? आणि त्याचा निवडणुकांवर होणारा परिणाम तपासून पहा.

Q.3) Write short notes on: (Any 3) (15)

a) Role of Audio-Visual Media in Elections.

अ) निवडणुकीत दृकश्राव्य माध्यमांची भूमिका.

b) Campaign Design.

ब) कॅम्पेन डिझाइन.

c) Media Ethics and Objective Coverage.

क) मीडिया एथिक्स आणि ऑब्जेक्टिव्ह कव्हेरेज.

d) Print Media and Elections.

ड) मुद्रित माध्यमे आणि निवडणुका.

e) Accountability of Media during Elections.

ई) निवडणुकीदरम्यान प्रसारमाध्यमांची जबाबदारी.

GES/SBVC/EXAM/REG/APRIL-2025

SEMESTER-II

SUBJECT: WOMEN AND ENVIRONMENT

CLASS: F.Y.B.A

DATE: 11/04/2025

TIME: 7:30 am-8:30 am

MARKS: 30

NOTE: Attempt any two questions out of three.

Each question carries equal marks (15 marks each)

Q.1. State the meaning and principles of eco-feminism.	15
Q.2. Elaborate on tribal's struggle with reference to Chipko Movement.	15
Q.3. Write Short Notes on: (Any two)	15
a. Feminist Environmentalism	
b. Impact of Environment on Rural Women	
c. Global North, Global South	
d. Protection and Preservation of Indigenous Rights and Culture	

टीप: तीनपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

प्रत्येक प्रश्नाला समान गुण आहेत (प्रत्येकी 15 गुण).

प्र.१. इको-फेमिनिझमचा अर्थ आणि तत्त्वे सांगा.	15
प्र.२. चिपको चळवळीच्या संदर्भात आदिवासींच्या संघर्षाबद्दल विस्तृतपणे सांगा.	15
प्र.३. टीप लिहा: (कोणत्याही दोन)	15
अ. स्त्रीवादी पर्यावरणवाद	
ब. ग्रामीण महिलांवर वातावरणाचा परिणाम	
क. ग्लोबल उत्तर, ग्लोबल दक्षिण	
ड. स्वदेशी हक्क आणि संस्कृतीचे संरक्षण आणि संरक्षण	

Note:

1. Attempt any two questions

Q.1. Attempt any 'One' Question of the following.

Marks 15

1. What is meaning and scope of FINTECH ? / FINTECH चा अर्थ आणि व्याप्ती काय आहे?
2. State key players in FINTECH industry in India./ भारतातील फिनटेक उद्योगातील मुख्य भावक सांगा.
3. Explain Financial inclusion and FINTECH? / आर्थिक समावेशन आणि फिनटेक सांगा

Q.2. Attempt any 'One' question of the following.

Marks 15

1. Explain the emergence of FINTECH in contactless payment./ संपर्करहित पेमेंटमध्ये FINTECH चा उदय कसा झाला ते करा.
- 2.Explain in detail about payment processing and infrastructure/पेमेंट क्रिया आणि पायाभूत सुविधांबल तपशीलवार णीकरण द्या.
- 3.Explain keys to success for FINTECH entrepreneurs./ फिनटेक उद्योजकांसाठी यशाच्या गुरुकिल्ली स्पष्ट करा

Q.3. Short Notes (Attempt Any 'Two' of the following) Marks 15

1. Trends in FINTECH / फिनटेकमधील ट्रेंड्स
 2. Historical overview of FINTECH / फिनटेकचा ऐतिहासिक आढावा
 3. Challenges in FINTECH./ FINTECH मधील आव्हाने.
 4. Entrepreneurship and startups / उद्योजकता आणि स्टार्टअ
-

GES/SBVC/EXAM/REG/APRIL-2025

SEMESTER-II

SUBJECT: INTRODUCTION TO GERIATRIC CARE

CLASS: F.Y.B.A

DATE: 12/04/2025

TIME: 7:30 am-8:30 am

MARKS: 30

NOTE: Attempt any two questions out of three.

Each question carries equal marks (15 marks each)

- Q.1. Elaborate on Physiological and psychological changes during old age. 15
- Q.2. Discuss the role of social support and social networking in taking care of elderly. 15
- Q.3. Write Short Notes on: (Any two) 15
- a. Nutritional Needs of Elderly
 - b. Common Health Issues of elderly
 - c. Geriatric Counselling
 - d. Geriatric Palliative care

टीप: तीनपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

प्रत्येक प्रश्नाला समान गुण आहेत (प्रत्येकी 15 गुण).

- प्र.१. वृद्धावस्थेदरम्यान शारीरिक आणि मानसिक बदलांवर तपशीलवार करा. 15
- प्र.२. वृद्धांची काळजी घेण्यासाठी सामाजिक समर्थन आणि सोशल नेटवर्किंगच्या भूमिकेबद्दल चर्चा करा. 15
- प्र.३. टीप लिहा: (कोणत्याही दोन) 15
- अ. वृद्धांच्या पौष्टिक गरजा
 - ब. वृद्धांचे सामान्य आरोग्यविषयक प्रश्न
 - क. जेरियाट्रिक समुपदेशन
 - ड. जेरियाट्रिक उपशामक काळजी

NOTE- 1) Attempt any 2 out of the 3 Questions.

2) Each question carries 15 Marks.

Q.1) Discuss the Constitutional & Legal Rights of the Scheduled Castes in order to prevent atrocities against them. (15)

Q.1) अनुसूचित जातींवरील (SCs) अत्याचार रोखण्यासाठी त्यांच्या घटनात्मक व कायदेशीर अधिकारांवर चर्चा करणे.

Q.2) Examine in detail the provisions of the Consumer Protection Act, 2019. (15)

Q.2) ग्राहक संरक्षण अधिनियम (Consumer Protection), 2019 मधील तरतुदींची सविस्तर तपासणी करा.

Q.3) Write Short Notes on: (Any 3) (15)

a) Legal Rights of Children.

अ) बालकांचे कायदेशीर हक्क.

b) Citizens Charter.

ब) सिटीझन चार्टर.

c) Legal Rights of Women.

क) महिलांचे कायदेशीर हक्क.

d) Cyber Laws in India.

ड) भारतातील सायबर कायदे .

e) Intellectual Property Rights.

ई) बौद्धिक संपदा हक्क.

GES/SBVC/EXAM/REG/APRIL-2025.
SUBJECT: Leadership Management
DATE: 15/04/2025
TIME: 7:30 A.M to 8:30 A.M.

SEMESTER II
CLASS: F.Y.B.A
MARKS:30

Note:

All questions are compulsory.

Q.1 Attempt any one of the following.

10 marks

1. Write about the practical skills you learned from the project done by you.

OR

2. Write about the leadership assignment done by you.

Q.2 Attempt any one of the following.

10 marks

1. Define leadership and skill sets required for an effective leader.

OR

2. Write about leadership styles.

Q.3 Attempt any one of the following.

10 marks

1. Write about the four theories of leadership.

OR

2. Write about the need for leadership training.

प्र.१ खालीलपैकी कोणताही एक प्रयत्न करा.

10 गणु

1. तुमच्या प्रकल्पाद्वारे शिकलेल्या अभ्यासेतर कौशल्यांबद्दल लिहा.

किंवा

2. तुम्ही केलेल्या असाइनमेंटबद्दल लिहा.

प्र.२ खालीलपैकी कोणताही एक प्रयत्न करा.

10 गणु

1. नेतृत्वाची व्याख्या करा आणि प्रभावी नेतृत्वासाठी आवश्यक कौशल्य संच स्पष्ट करा.

किंवा

2. नेतृत्व शैलींबद्दल लिहा.

Q.3 खालीलपैकी कोणताही एक प्रयत्न करा.

10 गणु

1. नेतृत्वाच्या कोणत्याही चार सिद्धांतांबद्दल लिहा.

किंवा

2. नेतृत्व प्रशिक्षणाची गरज स्पष्ट करा.

GES/SBVC/BVL/

Date: 16th April 2025

Geography of Tourism

FYBCOM SEM II EXAM. 2025

Time: 7.30 am to 8.30 am

Marks: 30

Note: 1. All questions are **COMPULSORY**.

2. Each question carries equal marks.

Q.1 A] Define tourism. Explain the scope and significance of it. **(15)**

OR

B] Discuss the classification of tourism in detail. **(15)**

Q.2 A] Discuss impacts of tourism on economy. **(15)**

OR

B] Describe historical tourism resources in India. **(15)**

GES/SBVC/EXAM/REG/

SEM. 2

FOUNDATION OF BEHAVIOURAL SKILLS

F.Y.B.A.

DATE: 17/04/2025

TIME: 7.30 – 8.30 am

MARKS:30

Note:

3. Attempt any three questions.

4. Figures to the right indicate marks.

Q.1. Describe any five life skills recommended by the WHO. (10)

Q.2. What are the essential life skills for professionals and why are they important? (10)

Q.3. Evaluate the different approaches to stress management. (10)

Q.4. A. Distinguish between vertical and lateral thinking. (05)

B. Describe the six thinking hats as a technique for problem solving and decision making. (05)

Q.5. What is the significance of value education for individuals and society? (10)

Date: - 17/4/25 Time:- 7:30 am

Class: F.Y.B.Com

Subject: Foundation and Exploration of Performing and Fine Arts (Students' Council) 30 Marks**Note: 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate maximum marks.****Q.1) Choose the correct answer from the options given below (Any Six) (06 Marks)**

1) Which of the following is NOT a performing art?

- a) Painting
- b) Dance
- c) Theater
- d) Music

2) Voice modulation involves:

- a) Maintaining a monotone voice
- b) Varying pitch, tone, and pace
- c) Speaking loudly without pauses
- d) Whispering during a performance

3) Which Indian classical dance form originated in Tamil Nadu?

- a) Kathak
- b) Odissi
- c) Bharatanatyam
- d) Manipuri

4) Which of the following is a technique for emotional exploration?

- a) Method acting
- b) Memorizing lines
- c) Set design
- d) Costume making

5) Improvisation in performing arts is:

- a) Scripted performance
- b) Creating dialogue and action spontaneously
- c) Following strict stage directions
- d) Practicing choreography

6) What is the significance of scene study in performing arts?

- a) Understanding the background of a character
- b) Exploring the plot and interactions within a scene
- c) Designing costumes for a play
- d) Learning music for the performance

7) Which of the following is a distinctive feature of the Indus Valley Civilization's craft?

- a) Use of bronze for tools
- b) Clay seal making
- c) Large-scale pyramid construction
- d) Use of iron for weapons

8) Which of the following is a key feature of Indian tribal art?

- a) Use of gold leaf
- b) Depiction of daily life and nature
- c) Large-scale sculptures
- d) Complex geometric patterns

9) The "Progressive Artists' Group" in India was formed in:

- a) 1920
- b) 1947
- c) 1960
- d) 1980

10) Which city is considered a hub for modern Indian art?

- a) Mumbai
- b) Agra
- c) Jaipur
- d) Chennai

Q.2) Answer the following questions.

(06 Marks)

- a) What are the performing arts?
- b) Discuss the fundamentals of voice modulation.

Q.3) Answer the following questions.

(06 Marks)

- a) Discuss the benefits of Emotional Exploration in Performing Arts.
- b) What career options are available in the performing arts industry?

Q.4) Answer the following questions.

(06 Marks)

- a) How do folk and tribal art forms contribute to India's cultural heritage?
- b) What challenges are involved in the revival and presentation of ancient Indian art forms?

Q.5) Answer the following questions.

(06 Marks)

- a) Explain the contributions of an eminent contemporary Indian artist of your choice.
- b) Discuss the modern trends in Indian art.

...X...

DATE:

TIME:

N. B: 1. All questions are compulsory.

2. Figures to the right indicate full marks.

3. Draw neat labelled drawings wherever necessary.

Q. 1 Select the most appropriate answer from the option given below

6 Marks

1. Which Leadership theory focuses on structure, hierarchy and reward system to achieve organizational goals?
 - a. Transformational Leadership
 - b. Transactional Leadership
 - c. Contingency Theory
 - d. Great Man Theory
2. Which of the following is a key trait of an effective NSS leader?
 - a. Rigidity
 - b. Lack of active listening
 - c. Empathy
 - d. Ego
3. What is the primary source of values for many people?
 - a. Family
 - b. Media
 - c. Peers
 - d. Education
4. What is the main goal of SDG 1?
 - a. No Poverty
 - b. Zero Hunger
 - c. Quality Education
 - d. Clean Water Sanitation
5. What percentage of the global population was food insecure?
 - a. 19.6%
 - b. 25.4%
 - c. 29.6%
 - d. 35.2%
6. What is the primary focus of NSS regular activities?
 - a. Academic excellence
 - b. Community work
 - c. Sports development
 - d. Cultural activities

Q.2 Short Notes: (Any 2 out of 4)

6 Marks

- a. Great Man Theory
- b. Characteristics of Social Leader
- c. Universal Human Values
- d. Environmental Conservation

Q. 3. Answer the following questions (Any 3 out of 5)

18 Marks

- a. Discuss on Transformational Leadership and Transactional Leadership.
- b. What are the key objectives of NSS?
- c. What are the different Leadership styles?
- d. Analyze the key challenges in achieving the sustainable Development Goals?
- e. What are few NSS programmes conducted regularly?

प्रश्न 1 खाली दिलेल्या पर्यायातून सर्वात योग्य उत्तर निवडा

6 गुण

1. संघटनात्मक उद्दिष्टे साध्य करण्यासाठी कोणता नेतृत्व सिद्धांत रचना, पदानुक्रम आणि पुरस्कार प्रणालीवर लक्ष केंद्रित करतो?
 - a. परिवर्तनवादी नेतृत्व
 - b. व्यवहार नेतृत्व
 - c. आकस्मिकता सिद्धांत
 - d. ग्रेट मॅन थिअरी
2. प्रभावी NSS नेत्याचे मुख्य वैशिष्ट्य खालीलपैकी कोणते आहे?
 - a. कडकपणा
 - b. सक्रिय ऐकण्याची कमतरता
 - c. सहानुभूती
 - d. अहंकार
3. अनेक लोकांसाठी मूल्यांचा प्राथमिक स्त्रोत काय आहे?
 - a. कुटुंब
 - b. मीडिया
 - c. समवयस्क
 - d. शिक्षण
4. SDG 1 चे मुख्य उद्दिष्ट काय आहे?
 - a. गरीबी नाही
 - b. शून्य भूक
 - c. दर्जेदार शिक्षण
 - d. स्वच्छ पाणी स्वच्छता
5. जागतिक लोकसंख्येपैकी किती टक्के लोक अन्न असुरक्षित होते?
 - a. 19.6%
 - b. 24.8%
 - c. 29.6%
 - d. 35.2%
6. NSS नियमित क्रियाकलापांचे प्राथमिक लक्ष काय आहे?
 - a. शैक्षणिक उत्कृष्टता
 - b. सामुदायिक कार्य
 - c. क्रीडा विकास
 - d. सांस्कृतिक उपक्रम

Q.2 टिपा लिहा : (4 पैकी कोणतेही 2)

6 गुण

- a. ग्रेट मॅन थिअरी
- b. सामाजिक नेत्याची वैशिष्ट्ये
- c. सार्वत्रिक मानवी मूल्ये
- d. पर्यावरण संवर्धन

प्र. 3. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या (५ पैकी ३)

18 गुण

- a. ट्रान्सफॉर्मेशनल लीडरशिप आणि ट्रान्झॅक्शनल लीडरशिप यावर चर्चा करा.
- b. NSS ची मुख्य उद्दिष्टे कोणती आहेत?
- c. विविध नेतृत्व शैली काय आहेत?
- d. शाश्वत विकास उद्दिष्टे साध्य करण्याच्या प्रमुख आव्हानांचे विश्लेषण करा?
- e. नियमित एनएसएस कार्यक्रम यावर टीप लिहा.

Note: 1. All questions are compulsory.

2. Figures to the right indicate maximum marks.

Q.1. Rewrite the following statement by choosing correct alternative. 06

1. Which international organization works actively to eliminate child labour worldwide?

- A) UNESCO B) WHO C) ILO D) UNICEF

१. जगभरात बालमजुरी निर्मूलनासाठी कोणती आंतरराष्ट्रीय संस्था सक्रियपणे काम करते?

- अ) युनेस्को ब) डब्ल्यूएचओ क) आयएलओ ड) युनिसेफ

2. What is the minimum voting age in India as per the 61st Constitutional Amendment Act, 1988?

- A) 16 years B) 18 years C) 21 years D) 25 years

२. ६१ व्या घटनादुरुस्ती कायदानुसार, १९८८ मध्ये भारतात मतदानाचे किमान वय किती आहे?

- अ) १६ वर्षे ब) १८ वर्षे क) २१ वर्षे ड) २५ वर्षे

3. How many articles are there in the Universal Declaration of Human Rights (UDHR)?

- A) 20 B) 25 C) 30 D) 35

३. मानवी हक्कांच्या सार्वत्रिक घोषणापत्रात (UDHR) किती कलमे आहेत?

- अ) २० ब) २५ क) ३० ड) ३५

4. What is the officially recognized age for a person to be considered a senior citizen in India?

- A) 58 years B) 60 years C) 62 years D) 65 years

४. भारतात एखाद्या व्यक्तीला ज्येष्ठ नागरिक म्हणून गणले जाण्यासाठी अधिकृतपणे मान्यताप्राप्त वय किती आहे?

- अ) ५८ वर्षे ब) ६० वर्षे क) ६२ वर्षे ड) ६५ वर्षे

5. Which of the following elections in India allows voting through the Electoral College?

- A) Lok Sabha Elections B) Rajya Sabha Elections
C) Presidential Elections D) State Assembly Elections

५. भारतातील खालीलपैकी कोणत्या निवडणुकीत इलेक्टोरल कॉलेजद्वारे मतदान करण्याची परवानगी दिली जाते?

- अ) लोकसभा निवडणुका ब) राज्यसभा निवडणुका
क) राष्ट्रपती निवडणुका ड) राज्य विधानसभा निवडणुका

6. If someone is bleeding heavily, what is the best way to stop the bleeding?

- a) Apply a tourniquet immediately b) Use cold water to clean the wound
c) Apply direct pressure with a clean cloth d) Let it bleed to remove bacteria

६. जर एखाद्याला जास्त रक्तस्त्राव होत असेल तर रक्तस्त्राव थांबवण्याचा सर्वोत्तम मार्ग कोणता आहे?

- अ) ताबडतोब टॉर्निकेट लावा ब) जखम स्वच्छ करण्यासाठी थंड पाण्याचा वापर करा
क) स्वच्छ कापडाने थेट दाब द्या ड) बॅक्टेरिया काढून टाकण्यासाठी रक्तस्त्राव होऊ द्या

Q.2. Write short Notes On (Any Two out of Four).

06

1. Essential procedures on Fractures.
2. Economic Consequences of Child Labours.
3. Government support to Senior Citizens.
4. Challenges and importance of Human Rights.

प्रश्न २. (चार पैकी कोणतेही दोन) यावर लहान टीपा लिहा. ०६

१. फ्रॅक्चरवरील आवश्यक प्रक्रिया.
२. बालमजुरीचे आर्थिक परिणाम.
३. ज्येष्ठ नागरिकांना सरकारी मदत.
४. मानवी हक्कांचे आव्हाने आणि महत्त्व.

Q.3. Answer the following questions. (Any Three out of Five).

18

1. What are the essential procedures on Electric Shocks?
2. What are the types of Child Labours?
3. What are the Characteristics and Types of Human Rights?
4. Discuss about the Voting Rights.
5. What are the Rights and Challenges of Senior Citizens?

प्रश्न ३. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. (पाच पैकी कोणतेही तीन). १८

१. विजेच्या झटक्यांवर आवश्यक प्रक्रिया कोणत्या आहेत?
२. बालमजुरीचे प्रकार कोणते आहेत?
३. मानवी हक्कांची वैशिष्ट्ये आणि प्रकार काय आहेत?
४. मतदानाच्या अधिकारांबद्दल चर्चा करा.
५. ज्येष्ठ नागरिकांचे हक्क आणि आव्हाने काय आहेत?